

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

האם מותר לציין את שמו של ראש הרשות בפרסום במימון עירוני ?

ער"מ 11/21 תומר גלאס, ראש עיריית אשקלון ועיריית אשקלון נ' ד"ר שלמה סויסה

לאחרונה דן יו"ר ועדת הבחירות, כב' השופט חנן מלצר, ב-2 תיקים שונים שהובאו בפניו במאוחד, היות והצדדים בהם זהים והם עוסקים בתחומי הפרסום בשלטי חוצות ובפייסבוק. בחלק זה של העדכון נסקור את החלטת יו"ר ועדת הבחירות לגבי פרסום שמו של ראש הרשות בפרסומים שונים, לרבות פירסומי חוצות ובחלק ב' של העדכון נסקור את ההחלטה לגבי ניהול ומימון עמוד הפייסבוק האישי של ראש הרשות.

בעניין דנן הגישו עיריית אשקלון וראש העיר ערר ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית על החלטת ועדת הבחירות האזורית בה נאסר על העירייה לכלול את שמו של ראש העיר בפרסומי העיריה ובשלטי חוצות גם בתקופה שאינה תקופת בחירות. במקרים שנבחנו בעתירה המקורית ולאחר מכן בערר הציבה העירייה שלטים המתארים את מעשיה והישגיה בתחומים שונים, לצד שמו של ראש העיר ותוארו (לדוגמא שלט שציין "כאן מתבצעות עבודת סלילת כביש" אשר בתחתיתו הודגש שמו של ראש העיר לצד ציון כללי של "חברי המועצה". יצוין, כי בעניין זה התבקשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אשר סבר כי יש לפרש את האיסור על שימוש במשאבי ציבור לצרכי תעמולה בחומרה ועל כן, למרות שמועד הבחירות לרשויות המקומיות רחוק (הפרסומים בוצעו כארבע וחצי שנים לפני מועד הבחירות הבא), הרי שאין בכך כדי לקבוע כי לא מדובר בתעמולה. מבחינת הפרסומים עלה, לשיטת היועץ המשפטי לממשלה, כי אין ערך ממשי לציין שמו של ראש העיר בהם ועל כן יש לדחות את הערר.

המרכז לשלטון מקומי ביקש להצטרף להליך וטען, כי יש לאפשר פרסומים הכוללים מידע אינפורמטיבי וברכות בציון שמו ותוארו של ראש העיר מעת לעת, כאשר הם מותאמים לתקופה. לעמדת המרכז בפרסום שמו של ראש הרשות אין משום מיתוג שלו, היות והוא הזרוע המבצעת בהתאם לדין.

יו"ר ועדת הבחירות דחה את הערר בקובעו כי בפרסומים במקרה דנן לא היתה כל תכלית המצדיקה את פרסומו של שמו של ראש העיר על גבי הפרסום ועל כן מדובר בפרסום אסור בעל תכלית תעמולתית.

ראשית סקר יו"ר ועדת הבחירות את סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, אשר נקבע בו כי הוא חל גם על רשויות מקומיות וכן נקבע בו כי האיסור על שימוש בכספים לצרכי תעמולה חל בכל עת. יו"ר ועדת הבחירות אף סוקר את הפסיקה תוך שהוא עומד על כך שסיווגו של פרסום כתעמולה ייעשה באמצעות "מבחן הדומיננטיות בעיני הבוחר הסביר" ולפי מבחני המשנה שנקבעו לכך.

לגופו של עניין קבע יו"ר ועדת הבחירות כי אין לייחס משקל רב לכך שהפרסומים בוצעו שלא בתקופת בחירות וזמן רב לפני תקופת בחירות. וכך נקבע לעניין זה: "לטעמי אין לגזור את האיסור על שימוש בשםם ובדמותם של גורמים פוליטיים לתקופת זמן מסויימת. למתמודדים בזירה הפוליטית יש אינטרס להטמיע את שמותיהם בציבור, ופרסומים מטעם הרשות הנחזים כאובייקטיביים בעיני קהל הבוחרים עלולים לקשור את שמם שלנבחרי הציבור עם מהות הפירסומים ובכך לסייע להם לגרוף רווח פוליטי". עוד נקבע, כי בעניין זה יש להחיל את הכלל לפיו "אם יש ספק – אין ספק" ומכאן – כי בהעדר טעם מיוחד להכללת שמו של ראש העיר בפרסומים יש להימנע מכך (ר' גם מסגרת משמאל).

לסיכום נקבע – פרסומים בעלות זניחה או כאלה הנעשים לשם מימוש מטרה טקסית וייצוגית מתוקף תפקידו (דברי ברכה לרגל חגים, או בזמן משבר) מותרים. עם זאת, אסור לפרסם את שמואו תוארו של ראש הרשות בפרסום פיזי על גבי מודעות ובתשדירים בתשלום המתארים מיזם או הישג של הרשות המקומית וזאת בכל תקופה שהיא.

"כאשר

מבקשת

רשות

מקומית

לאזכר את

שמו ותוארו

של ראש

הרשות (או

כל גורם אחר

העשוי לגרוף

רווח פוליטי)

בפרסומים

ממומנים

מטעמה,

הנחת המוצא

היא כי

בהעדר טעם

ציבורי ראוי

להכללת שמו

- הרי

שההיבט

התעמולתי

יגבר. ... אין

לכרוך את

שמו של ראש

הרשות

בפרסומים

המופצים

מטעמה".